

2005, Güneydoğu Anadolu Bölgesi Enerji Forumu, 2-3 Aralık Diyarbakır, EMO Panel
“Sosyo-Ekonomik yapının Enerji Kullanımına Etkileri ve Sektörel Sorunlar”.

<http://diyarbakir.emo.org.tr/hbrayr.php?haberid=66>

Tel: (412) 222 22 30 - 228 46 20

Telsim:0 544 698 51 55, Turkcell:0 533 385 51 55,Aycell:0 505 242 58 81

Email: diyarbakir@emo.org.tr

Adres:

Aliemiri 4.Sokak Müge 6 Apt.Kat:1 No:2
21100 Diyarbakır

Basına ve Kamuoyuna

Bilindiği üzere; bölgemizde Şanlıurfa ili, Viranşehir, Ceylanpınar, Siverek, Mardin ili Kızıltepe ilçelerinde, içinde bulunduğumuz son günlerde, tarımsal sulama alanlarında Elektrik kesintilerinden kaynaklanan, basın ve kamuoyunda da geniş yer alan ciddi problemler baş göstermiştir.

Yıllardır yatırım çalışmalarından yoksun kalan bölge illerindeki dağıtım hatları, ekonomik ömrünü tamamladığından sık sık arıza ve kesintilere neden olmaktadır. Güç trafo kapasitelerinin yetersizliği ve dağıtım hatlarının aşırı yüklenmesi nedeniyle voltaj değerlerinin düşük, elektrik enerjisinin kesintili olması çok sayıda sulama tesisinde önemli ölçüde maddi hasarlar meydana getirmiştir. Kapasite yetersizliğinden dolayı arıza kaynaklı kesintiler dışında yerleşim birimlerine göre değişen günde 3 -4- 5 saatlik programlı kesintiler uygulanmaktadır.

Viranşehir, Siverek, Ceylanpınar gibi sulamanın yoğun olduğu alanlarda TEDAŞ ekiplerinin yetersiz olmasından dolayı arıza giderme çalışmaları; bedeli çiftçiler tarafından ödenen piyasadaki elektrikçiler vasıtasıyla yürütülmektedir. Ödenen bedel, Kuyu başına 100 kg pamuk, 100 kg buğday olmak üzere sabit ücret şeklindedir. Bu vahim tablo bölgede uygulanan enerji politikalarının sonucudur.

Tarımsal sulama sektörü, birçok insana istihdam alanı yaratmaktadır. Yöre halkı ve çiftçilerin büyük zorluklarla ve önemli maliyetlerle oluşturdukları tesisler kalitesiz ve kesintili enerji nedeniyle hasar görmektedir. Bu durum ürün verimi ve kalitesini de olumsuz etkilemektedir. TEDAŞ elektrik bedeli alırken çiftçinin hasar gören sulama teçhizatının ve ürünlerinin bedelini ödeyecek mi?

GAP projesinin, enerji üretimi alanındaki yatırımları istenilen düzeyde olmasına rağmen tarımsal sulama ve diğer alanlardaki yatırımlar % 20'yi bulmamıştır. Bu proje kapsamında sulanması planlanan araziler susuz kalmış, büyük tarımsal araziler çiftçilerin kendi imkanlarıyla kuyular açıp tesis kurmaları suretiyle sulu tarıma geçilmeye çalışılmıştır. Bu durum öz kaynaklarımızın gereksiz bir biçimde tüketilmesine neden olmaktadır.

GAP projesi kapsamında sulama kanallarının ivedilikle tamamlanması için gerekli kaynağın aktarılması gerekmektedir. Bu proje tamamlanmaya kadar tarımsal arazilerden alınan sulama elektrik bedeli, DSİ sulama birliğinin uyguladığı dönüm başına ücretlendirme yöntemi baz alınarak uygun bir bedele dönüştürülmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Güneydoğu Anadolu bölgesindeki hidroelektrik santrallerinin kurulu gücü, Türkiye enerji kurulu gücünün yaklaşık %23'ne tekabül etmektedir. Buna rağmen enerji problemlerinin en yoğun bir biçimde yaşandığı yer barajlar bölgesidir. Enerji problemi, bölge halkının kaderi olmaktan çıkmalıdır. Atatürk barajının yanı sıra başında altyapı yetersizliğinden kaynaklanan problemlerin giderilmemesi, bugün gelinen noktanın sonucudur. Enerji bakanlığı, mevcut problemleri dikkate alarak bölgede tesis ve yenileme çalışmaları için enerji yatırım seferberliği ilan etmeli, uygulanacak kısa ve orta vadeli planlar hakkında kamuoyunu bilgilendirmelidir.

Bölgenin birçok ili 380 KV şebekeden sadece Karakaya üzerinden tek taraflı olarak beslenmektedir. Bölge açısından büyük önem taşıyan çift yönlü alternatifli besleme sistemi olan

Enterkonnekte ring sistemi ve Kızıltepe 380/154 TM tesisi henüz tamamlanmadığından gerilim düşüklüğü ve güç yetersizliği sorunu halen devam etmektedir. Diğer barajlardan da elektrik akışını sağlayacak ring şebekenin, Atatürk barajı - Şanlıurfa – Kızıltepe - Cizre üstünden 380 KV Batman Trafo merkezi ile birleştirilmesi çalışmalarının bir an önce bitirilmesi ve bölgemizin bütün illerinin faydalanacağı bir yapıya kavuşturulması zaruret teşkil etmektedir.

Sorunun bir diğer yönü de sistemde kullanılan teçhizatların ekonomik ömürlerini tamamlaması, eski teknolojilerle durumun idare edilmesi ve bakım – onarım çalışmaları için yeterli malzeme ve insan kaynağının sağlanmamasıdır. Hatların yetersiz ve eski oluşu, buna karşın çekilen enerjinin hat kapasitelerine göre büyüklüğü hat kayıplarını Türkiye ortalamasının üzerine çıkarmaktadır.

Tüm uyarılarımıza karşın, bölgede uzun yıllardan beri ciddi anlamda tesis ve yenileme çalışmaları yapılmamış, dağıtım şebekelerinde iyileştirmeye gidilmemiş, elektrik altyapısı kendi haline bırakılmış ve kamusal denetim mekanizması yeterince uygulanmamıştır. Halen ekonomik ömrünü doldurmuş dağıtım hatlarıyla enerji transferinin yapılması, sık sık arıza ve enerji kesintilerinin yaşanmasına neden olmaktadır.

Kalitesiz ve ayıplı hizmet vermeyi alışkanlık haline getiren TEDAŞ, tüketiciye kaliteli ve kesintisiz hizmet sunmakla mükelleftir. Kurum özelleştirme beklentisiyle takoza alındığından enerji dağıtımında tesis ve yenileme çalışmalarına yeterli ödenek ve kaynak ayrılmamaktadır. Stratejik öneme sahip kamu hizmeti niteliği içeren enerji sektöründe planlama, eşgüdüm ve denetleme yönleriyle yeniden merkezi yapılanmaya gidilmeli, sektördeki özelleştirme uygulamalarına son verilerek koordinasyon, yetişmiş insan gücü, ekonomik kaynak ve ileri teknoloji politikalarıyla güçlendirilmiş, “ Kamu kontrolünde ” örgütlü ve etkin bir yapı oluşturulmalıdır.

Vatandaşın meşru yoldan hak arama taleplerini provokatör suçlamasıyla değerlendirmek kabul edilebilir değildir. Soruna çözüm bulunması isteniyorsa, kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi, problemin özünün doğru anlaşılması, yukarıda açıkladığımız tedbirlerin de hayata geçirildiği ciddi adımların atılması, sorumlular açısından kaçınılmaz bir görevdir. EMO Diyarbakır Şubesi olarak gelişmelerin takipçisi, olumlu ve çözüme yönelik bütün adımların destekçisi, yanlış uygulamaların da en büyük muhalifi olacağımızı buradan bütün ilgililere ve kamuoyuna duyurmayı görev biliyoruz.

23/07/2004

EMO Diyarbakır Şubesi

Problemleri

Başta Şanlıurfa ve Mardin illeri olmak üzere, son dönemlerde “ Bölgemizde Yaşanan Enerji Problemleri” ile ilgili olarak Şubemiz tarafından 23.07.2004 tarihinde bir Basın Açıklaması yapılmıştır.